

«El tio Misèria»

Açò passava a Ondara quan encara els pares dels meus pares dormien al bressol (cuna).

El tio Misèria era un home tan pobre que per a que menjara tota la seua familia, ell havia de passar fam.

—Contra! i jo no he de menjar mai prou?

Açò pensava Misèria quan és sentia els budells buits, però quan ja havia menjat...

—Si jo m'enduc els diners, què menjaran els meus xiquets eixa setmana?

Així passaven dies i dies, setmanes i setmanes... fins que un bon dissabte se'n va, tot decidit, amb el jornal a la butxaca, comprà totes les coses que li feen falta i pegà a fugir a la muntanya.

La dona i els fills és van quedar plorant i sense un tros de pa que dur-se a la boca. El veïnat els socorri, puix no tenien ni oli.

Misèria manprén el camí cap a la muntanya...

—Ací ja estaré bé, no es veu que vinga ningú ni que solguen passar... aniré un poc més amuntet per si de cas.

Quan ja estava en el lloc més alt de la muntanya aprop del cim, on ni les rates podien pujar, busca llenyeta, encén el foc, mentre tant, mata la gallina, i quan ja estava sofregida i acabava de posar l'arròs, veu una ombra d'algú que pujava cap aon estava ell...

—Qui serà?

—Bon dia Misèria!

—Qui eres tu que em coneixes per Misèria?

—Sóc el nostre senyor.

—I què vols?

—Puix com sabia que fees paella... a vore si em donaves dues cullerades.

—A aquells que has fet tan rics, que te'n donen, que els meus xiquets no menjaran per a que menge jo prou un dia.

—Xé, xé, no tingues por que no n'hi ha res perdut! Me'n vaig.

La qüestió és que se'n va i Misèria continua amb la seua paella. Però al poc temps...

—Com! un altre? i jo que em pensava que per ací no passarien ni les rates! Es veu que açò no es una sendeta, açò es un camí real! Ara vorem aquest que vol.

—Bon dia Misèria?

—Mira, ja tenim un altre pardal com el d'adés! Que vols tu a aquestes hores?

—Ei! puix comestic tan lluny de poblat he dit: deixa'm anar ahí a vore si Misèria em dona dues cullerades d'arròs.

—El dimoni et donaré jo a tu, a aquells a qui heu fet rics que vos en donen. Els meus xiquets no menjaran prou en una setmana per a que menge jo prou un dia.

—Ei, ei! jono t'he dit tant. No vols?, me'n vaig i avant...

—Puix si, ves-te'n!

Se'n va Sant Pere cap avall puix estava el nostre Senyor esperant-lo.

—Què t'ha dit?

—Aurat del tot està el pobre home.

—Ara li enviarem a la Mort a vore que li diu...

Quan ja estava la paella pegant els ultims bullets, veu a un altre que pujava...

—Açò?, açò és carretera que n'hi havia ací i jo no l'havia vista.

—Bon dia, Misèria! —Va dir la Mort—.

Misèria es quedà espantat i digué amb un nuguet a la gola...

—Qui eres tu que em coneix per Misèria?

—Sóc la Mort.

—I, a que vens ací?

—Puix com que estem lluny de poblat, m'he dit, anem a vore si a Misèria li sobren dues cullerades d'arròs.

—Ei, és que només tinc una cullera.

—Per això no t'apures, jo me'n faré una.

—Ei, puix bé!, pega dues cullerades.

La Mort va agafar el pa, el va partir per la meitat, li va traure tota la molla de dins i així es va fer una cullera.

S'assegueren, i amb una cullerada d'aquelles, la Mort és menjava mitja paella i el «tio» Misèria saltà:

—Tu em faltaves! tota la vida sense menjar prou i un dia que anava a fer-ho vens tu a debaratar-m'ho.

—No t'anquetes. Per què plores?, perquè m'has convidat a mi? Encara no saps que he de ser la teua salvació?

—Si, la salvació! La salvació de què? Si ens morirem de fam els meus xiquets i jo...

—Tu fes açò que jo et dic: ara vas a ser metge.

—Aixó si! Jo metge? Sinó se fer ni la o amb un canut!

—Ves a aquell poble que veus allà dalt i fes un ban, amb aquestos diners et fas un vestit i digues que ha arribat un metge que ho cura tot, i allà aon vages, si em veus a mi ajocadeta als peus, no em vorà ningú més que tu.

—I quines malalties he de curar?

—Digues que cures anèmies amb malves, til·la, camamil·la i tot això, i no t'oblides, quan em veges a mi als peus, digues: això no és res, açò en dos dies està curat!

I així ho fan, la Mort va allà baix on estava el nostre Senyor i Sant Pere a contar-los que li havia donat uns quants anys de bona vida. I Misèria, a aquell poble a fer tot el que li havia dit la Mort.

Quan ja ho tenia tot preparat, s'entera que hi havia una xica molt malalta i que els seus pares havent-ho provat tot, ja desconfiaven d'ella. Però quan van saber que havia arribat un nou metge digueren: res ens costa de provar.

Així ho varen fer, el van buscar i en presentar-li la filla, la Mort es col·locà ajocadeta baix dels peus...

—No es sofoquen ni gens ni miqueta, que la xica d'ací tres dies estarà bona. Li fan un baf de malves i que prenga til·la i voran vostés com demà li noten milloria.

Així va ocórrer, als tres dies la filla d'aquelles persones estava bona i en arribar l'hora de pagar-li a Misèria ell dia que li donaren el que vullgueren, la voluntat.

La qüestió es que li donaren una perolada de diners i per tot arreu corria la bona nova del metge que ho curava tot, i a ell acudien tota classe de malalts que eren sanats.

La faena no li s'acabava, es va tindre que comprar un cavall per poder donar abast.

Misèria no havia tornat a casa i tenia molts diners però un dia que anava a un poble, li va eixir a camí la Mort:

—Xé, com va? —el saludà la Mort—

—Bé, estic bé del tot —contestà Misèria—.

—Tu veus, total per dues cullerades d'arròs que em vas donar. Però vinc a dir-te que ja te s'ha acabat el termini que et vaig donar.

—Això és veritat? Mira, com he viscut tan bé, no he pensat en anar a vore a la meua família, dona'm, encara que siga, un poc de temps per anar a vore'ls i després fes amb mi el que vullgues.

—Està bé, així ho farem.

Misèria se'n va anar al poble i quan el van vore els veïns tots cridaven pel carrer: Misèria ha tornat! Misèria ha vingut ric! La qüestió es que convidà a tot el poble a un gran convit on els va contar que havia anat a dir-los adeu, puix la Mort aniria per ell. Un dels convidats va dir: tanquem les portes i no podrà entrar! I així ho varen fer.

Però quan ja havien acabat, abans d'anar-se'n, de sobte amaneixqué la Mort damunt la taula...

—Xé, per aon has entrat dimontre?

—Com no he pogut entrar per la porta, he hagut d'entrar pel forat del pany.

—Pel forat del pany? no m'ho crec. Vols dir que també entraries dins d'aquesta ampolla?

—Sí!

—Puix sino entres ací, no em crec que hages entrat pel pany.

I la Mort, ràpidament s'escabussà dins l'ampolla i més ràpid fou Misèria en posar-li el tapó a l'ampolla. I la Mort allí dins, pegant batzalades i cridant: destapa'm!, destapa'm!

—Si no em dones vint anys més, no et destape.

—Treu-me d'ací i seran teus.

Quan ja li havia llevat el tapó, la Mort va dir:

—Eres més llest del que jo em pensava, però ens tornarem a vore.

Misèria ja no se'n va anar del poble, es quedà amb la seua dona i els seus xiquets. Continuava anant als pobles a curar als malalts i sempre passava per baix d'un garrofer que hi havia al camí que corria tots els dies.

Però anava passant el temps, la seua dona es fea vella, els seus fills també i ell d'allò més jove fins que un dia de tants:

—Hui serà el seu dia, li eixiré al camí i me l'enduré...

Passava Misèria, i de sobte, li s'apareix la Mort.

—¿Has vist el bé que t'he donat a canvi d'aquelles dues cullerades d'arròs? Però, hui vinc per tu.

—Bé, però... no em deixaràs abans resar una Ave Maria?

—Això sí.

Misèria comença a resar i al cap d'un moment, calla i diu:

—Saps que he pensat?

—Què?

—Ara no tinc ganes d'acabar-la.

—I quan l'has d'acabar?

El dia que voldré.

De nou, la Mort se n'anà amb la cua en mig les cames i Misèria vivint jove. Ja li s'havia mort la dona, els seus fills eren molt vells.

Va vindre un altre dia, que ell havia de passar per baix del garrofer, i la Mort és convertí en un home que s'havia penjat; quan va arribar Misèria al garrofer i va vore a aquell home penjat, va dir:

—Vege's quina mort li han donat a aquest pobre home, ningú no se'n recordarà d'ell. Deixa'm resar-li un Pare Nostre i una Ave Maria...

I quan acabà l'Ave Maria, la Mort, el va agarrar del coll i es va fer amb ell.

CONTE FORA, VES EN BON HORA

CONTE DINS QUE ET PIQUEN

ELS TEULADINS.

*Arreplegada i transcrita per
Vicent Romans*